

Labklājības ministrija
Sociālās integrācijas valsts aģentūra

Dubultu prospekts 71, Jūrmala, LV-2015, tālr. 67769890, fakss 67769495, e-pasts siva@siva.gov.lv

Jūrmalā

2022.gada 01.februārī

Nr. 1-22/01

**Sociālās integrācijas valsts aģentūras Konsultatīvās padomes
sēdes protokols**

Sēdes sākums: plkst.15.00

Sēdes noslēgums: plkst. 16.05

Sēde notika tiešsaistes programmā ZOOM, tika nodrošināts sēdes surdotulkotājs

Sēdi vada: Ilona Jurševska – Sociālās integrācijas valsts aģentūras direktore

Sēdē piedalās Konsultatīvās padomes locekļi:

Evita Zālīte Grosa – Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas pārstāve

Sarma Freiberga - Saeimas deputātes Sociālo un darba lietu komisijas pārstāves

Evitas Zālītes - Grosas palīdzē

Inga Martinsona – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta pārstāve

Pēteris Leiškalns – Latvijas darba devēju konfederācijas Sociālās drošības un veselības aprūpes eksperts

Solveiga Kabaka – SIVA direktora vietniece profesionālās rehabilitācijas jomā

Gunta Apele – SIVA direktora vietniece finanšu un IKT jomā

Ingunu Zuševica – Koledžas vadītāja, Jūrmalas profesionālās vidusskolas vadītāja p.i.

Gunta Anča - Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas SUSTENTO pārstāve

Ivars Balodis – Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” pārstāvis

Ieva Leimane - Veidmeijere – Biedrības “Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem ”ZELDA” pārstāve”

Edgars Vorslovs – Latvijas nedzirdīgo savienības pārstāvis

Darba kārtība:

Aģentūras jaunā projekta **“ES Atveseļošanās un noturības mehānisma projekts nevienlīdzības mazināšanai”** prezentācija.

L.Jurševska

Prezentē SIVA jauno projektu **“ES Atveseļošanās un noturības mehānisma projekts nevienlīdzības mazināšanai”** (pielikums).

P.Leiškalns

Jautā par SIVA ēku siltināšanu, kas bija plānota pirms 3 vai 4 gadiem, jo šobrīd ir ievērojami pieaugušas ēku siltināšanas izmaksas.

I.Jurševska

Informē, ka bija izstrādāts projekts vecā korpusa siltināšanai Dubultu prospektā 71, bet no SIVA neatkarīgu iemeslu dēļ finasējums tika atteikts.

S.Freiberga

Jautā par 2020./2021. mācību/studiju gadā no JPV un Koledžas atskaitītajiem 46 profesionālās rehabilitācijas klientiem. Kāpēc ir tik daudz atskaitīto profesionālās rehabilitācijas klientu?

I.Zuševica

Paskaidro, ka atskaitīto profesionālās rehabilitācijas klientu skaitu tieši ir ietekmējusi COVID - 19 pandēmijas izraisītā situācija. Attālinātās mācības klientiem rada stresu, daudziem sākotnēji bija nepietiekamas digitālās prasmes, sākotnēji nebija pieejams tehniskais nodrošinājums (šobrīd tehniskais nodrošinājums ir atrisināts). Klientiem stresa ietekmē saasinājās veselības problēmas, bija bailes inficēties, pietrūka dzīvās komunikācijas. Atbalsta speciālisti (sociālie darbinieki, karjeras konsultanti un psihologi) iespēju robežās uztur kontaktus ar klientiem, motivē mācību turpināšanai. COVID - 19 pandēmija ir emocionāli un morāli ietekmējusi klientus. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu rādītājiem, ir pieaudzis to klientu skaits, kuri vēlas mācību/studiju pārtraukumu. Daudzi baidījās turpināt mācības/studijas pēc pārtraukuma un tāpēc iesniedza iesniegumu par atskaitīšanu un tika atskaitīti.

Mācību/studiju pārtraukuma ilgums ir viens gads. Pēc 3 gadiem persona var atkārtoti saņemt profesionālās piemērotības noteikšanas pakalpojumu un pēc tam saņemt profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu SIVA.

I.Jurševska

Papildina, ka SIVA pakalpojumu saņem un uzturās dienesta viesnīcā ne tikai izglītojamie un studējošie, bet arī profesionālās piemērotības noteikšanas pakalpojuma klienti, tai skaitā Nodarbinātības valsts aģentūras projekta dalībnieki – ilgstošie bezdarbnieki.

Infrastrukturās jautājums ir ļoti būtisks. Vienlaicīgi varam uzņemt izmitināšanai ne vairāk kā 250 klientus. Ņemot vērā to, ka ar katru gadu mūsu klienti ir ar smagākiem funkcionēšanas traucējumiem un viņiem ir jānodrošina nepieciešamo atbalstu, t. sk. aprūpi, nepieciešami papildus personāla resursi. Pirms vairākiem gadiem pusei no klientiem bija noteikta 3.invaliditātes grupa, ar katru gadu situācija mainās, arvien vairāk ir klienti ar 1. un 2.invaliditātes grupu.

S.Kabaka

Papildina, ka, saņemot pirmos signālus par to, ka klients vēlas izbeigt pakalpojumu, ar klientu strādā sociālais darbinieks/ karjeras konsultants, psihologs, skolas vadītājs. Noskaidro iemeslus, meklē iespējas, sniedz atbalstu klientam. Tas nav vienkāršs process.

I.Leimane - Veidmeijere

Jautā par rindu pieaugumu uz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sakarā ar COVID - 19 – vai vasaras periodā SIVA sniedz maksas izmitināšanas pakalpojumu brīvajās vietās? Vai nākamajā vasarā plāno sniegt šo pakalpojumu?

I.Jurševska

Paskaidro, ka vasarā, kad izglītojamajiem ir brīvlaiks, ir iespēja palielināt gultas vietu skaitu SIVA objektā Dubultu prospektā 59. Tomēr pagājušajā gadā ir secināts, ka

sociālās rehabilitācijas klientus nav iespējams izmitināt Dubultu prospektā 59, jo katru dienu klientiem ir nozīmētas ir divas vai trīs procedūras, starp tām klientam ir nepieciešama atpūta un vēl arī pusdienas. Tāpēc nebūtu lietderīgi mūsu klientus, kuri pārsvarā ir cienījamā vecumā vai ar kustību traucējumiem, izmitināt minētajā objektā, kas atrodas ~500 m attālumā. Procedūras ir rūpīgi plānotas, uz tām ir jāierodas noteiktajā laikā, kavēšana saīsina pakalpojuma sniegšanas laiku, līdz ar to sniegtais pakalpojums nav pilnvērtīgs. Tas var izraisīt pamatotu klientu neapmierinātību.

I.Leimane - Veidmeijere

Rindas mazināšanas nolūkos būs iespēja dzīvot Dubultu prospektā 71?

I.Jurševska

Rinda uz sociālas rehabilitācijas pakalpojumu mazinās. Pirms dažiem gadiem personas gaidīja pakalpojumu trīs gadus. Kopš ir izdoti jaunie MK noteikumi, ir mainījusies mērķgrupa un ir mainījušies pakalpojuma piešķiršanas nosacījumi. Līdz COVID - 19 pandēmijas sākumam rinda pakāpeniski mazinājās, bet sakarā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem, temps samazinājies.

Šobrīd pēc valsts apmaksātas medicīniskās rehabilitācijas personai divu mēnešu laikā ir jānodrošina sociālo rehabilitāciju. Klienti ir daudz "smagāki" un viņiem ir nepieciešams rehabilitāciju SIVA saņemt pēc iespējas ātrāk.

I.Balodis

Pateicas par saturīgu prezentāciju. Secina, ka SIVA atdzimst.

Jautā par iekļaujošās izglītības principa īstenošanu. Vai paliek mazāk klientu, jo daudzi var izvēlēties citu profesionālās izglītības iestādi? Lūdz raksturot mērķgrupu, kā tā ir mainījusies. Jautā par vakcinācijas progresu.

I.Jurševska

Informē, ka personas ar invaliditāti saņem profesionālās piemērotības noteikšanas pakalpojumu un gadījumā, ja speciālisti redz, ka personai ir labs potenciāls, rekomendē personai iegūt arī citu profesiju, ko nevar apgūt SIVA. Personai ir dota izvēles iespēja. Prioritāri uzņemam mācībām/studijām personas ar smagākiem funkcionēšanas traucējumiem, aptuveni 30% ir personas ar dažādām psihiskām saslimšanām. Ne visi var iekļauties un sekmīgi mācīties citās profesionālās izglītības iestādēs. Bieži personas ar nosacīti vieglākiem funkcionēšanas traucējumiem, ko vizuāli var pat sākotnēji nepamanīt, tomēr vēlas saņemt pakalpojumu SIVA, jo viņi šeit jūtas ērti, saņem nepieciešamo speciālistu atbalstu.

S.Kabaka

Papildina, ka SIVA profesionālās rehabilitācijas klientu vidējais vecums pārsniedz 35 gadus, klientiem ir ne tikai funkcionēšanas traucējumi, bet arī dažādas sociālās problēmas, ko palīdz risināt SIVA speciālisti. Lai šādā vecumā pieņemtu lēmumu turpināt izglītību, uz laiku pamest ierasto vidi, personai ir nepieciešama zināma drošība un nopietns atbalsts.

Runājot par vakcināciju – pakalpojumus īstenojam drošā vidē, klātienē pakalpojumu īstenojam tikai klientiem ar sadarbspējīgu vakcinācijas sertifikātu, kā tas valstī ir noteikts.

Regulāri apkopojam informāciju par vakcinācijas gaitu, t.sk. par balstvakcīnas saņemšanu klientiem un darbiniekiem. Vairāk nekā 30% no Koledžas studējošajiem ir saņēmuši balstvakcīnu, šobrīd notiek Jūrmalas profesionālās vidusskolas izglītojamo

aptauja par balstvakcīnas saņemšanu. Operatīvā informācija liecina, ka situācija ir laba, klienti turpina vakcinēties, jo vairums vēlas atgriezties SIVA, lai saņemtu pakalpojumu klātienē.

E.Zālīte - Grosa

Pateicas par prezentāciju.

Jautā par profesionālās piemērotības noteikšanu personām ar autiskā spektra traucējumiem, kāda ir sadarbība ar Latvijas Autisma apvienību. Kā tiks organizēts pakalpojuma sniegšanas process, jo šie cilvēki mēdz būt ļoti talantīgi, ir svarīgi to pamanīt. Vai ir plānota jaunu profesionālās izglītības programmu īstenošana – jaunu profesiju apgūšanas iespējas, jo iegūstamo profesiju saraksts gadiem ir nemainīgs?

I.Jurševska

Informē, ka ESF projekta ietvaros ir izstrādātas un licencētas 35 prasmju apguves programmas, kas ir piemērotas jaunajai mērķgrupai – personām ar garīga rakstura traucējumiem. Tās var būt starpnozaru programmas, kur personas apgūst vienkāršas profesijas, tas nodrošinās personām iespēju startēt darba tirgū un reāli atrast darbu.

Šīs programmas jau ir aprobētas. Mums ir informācija, ka vairāki ESF projekta dalībnieki pēc programmas apguves ir atraduši darbu un turpina strādāt.

Runājot par personām ar autiskā spektra traucējumiem – mums pieredze nav ļoti liela. Līdz šim bija divi galvenie pakalpojuma saņemšanas kritēriji – personai ir noteikta invaliditāte un persona darbspējīgā vecumā. Tāpēc ne visām personām ar attiecīgām saslimšanām bija iespēja nonākt SIVA un saņemt pakalpojumu.

Mēs jau tagad redzam, ka SIVA vidē klienti atraisās un atplaukst, kļūst aktīvāki, spēj parādīt savus talantus. Tieši tāpēc notiek darbs pie jauno MK noteikumu izstrādes, kas paredz paplašināt SIVA mērķgrupu. Tas nodrošinās personām ar autiskā spektra traucējumiem, kuriem nav noteikta invaliditāte, saņemt pakalpojumu SIVA.

Kad jaunais MK noteikumu projekts nonāks sabiedriskajā apspriešanā, mēs aicināsim biedrības un nodibinājumus iesaistīties un sniegt savus priekšlikumus par noteikumu projektu. SIVA nevēlas noteikt kritērijus, kas ierobežos saņemt profesionālās piemērotības noteikšanas pakalpojumu SIVA. Profesionālās piemērotības noteikšanas rezultāts būs klienta “Ceļa karte”.

Jau tagad ir skaidrs, ka SIVA kapacitāte ir ierobežota un mēs visiem nevarēsim ieteikt mācības SIVA izglītības iestādēs. Mūsu uzdevums atrast un piedāvāt personai piemērotāko nākotnes ceļu, izskaidrot to jaunieša vecākiem vai tuviniekiem, kādas perspektīvas personai ir pieejamas, atrodoties savā dzīvesvietā.

Līdz tam mums vēl ejams garš ceļš, jāpilinveido sadarbību ar pašvaldībām. Jau notiek darbs pie informatīvo pasākumu plānošanas un satura izstrādes, notiek informācijas apmaiņa ar pašvaldību Sociālo dienestu pārstāvjiem, Klientu apkalpošanas centru darbiniekiem. Nepieciešamo informāciju iegūsim konkrētajā administratīvajā teritorijā, kas ir personas dzīvevieta.

SIVA speciālistu kompetence ir laba, jo pieredze ir iegūta daudzu gadu rezultātā. Nākotnē plānotā kompetenču centra izveides projekta ietvaros veiksimekspertu pakalpojuma iepirkumu, aicināsim speciālistus, izstrādāt izglītības programmu modulūsus, metodiku, lai nodrošinātu nepieciešamās zināšanas ne tikai SIVA speciālistiem, bet arī asistentiem, mentoriem, ģimenes locekļiem, par specifiskām

vajadzībām un arī atbalsta personu vajadzībām. Tas ir SIVA izaicinājums un nākotnes ceļš, uz kuru iesim jaunā projekta ietvaros.

E.Zālīte - Grosa

Izsaka pateicību par sniegto informāciju, aicina izmantot speciālistu pieredzi, jo ekspertu klātbūtne šo projektu padarīs daudz jaudīgāku.

I.Balodis

Informē, ka, statistika par personām ar autiskā spektra traucējumiem un intelektuālās attīstības traucējumiem ir nepilnīga. Latvijas asociācijas "Rūpju bērns" pārstāvis pauda viedokli, ka ir grūti atrast speciālistus, kuri ir gatavi strādāt ar šo klientu grupu, nav motivācijas. Tā ir liela problēma.

Ministrijā šogad vairāku reformu ietvaros paredzēts stiprināt saiti starp personu, darba devēju un ģimeni.

Uzteic SIVA par optimismu, aicina meklēt un analizēt iemeslus, kāpēc tik daudzi profesionālās rehabilitācijas klienti pārtrauc mācības, jo tam noteikti ir arī citi, no SIVA neatkarīgi iemesli. Ar NVA ir izveidojusies saikne, jācer, ka tā veidosies un nostiprināsies arī citos virzienos.

I.Jurševska

Ar kaut ko ir jāsāk, mēs sākam ar to, ko mēs spējam pacelt.

Nākamo Konsultatīvās padomes sēdi ierosina sasaukt, līdzko būs aktuāla informācija par projekta virzības gaitu, lai būtu konstruktīva sadarbība, kas versta uz pēc iespējas labāku rezultātu.

Reizi ceturksnī SIVA informēs Konsultatīvo padomi par projekta īstenošanas progresu, uzklausa priekšlikumus, jaunas idejas.

Pateicas Konsultatīvās padomes locekļiem par vērtīgajiem priekšlikumiem.

Sēdi vadīja direktore

I.Jurševska

Protokolu sagatavoja

I.Ķirša